

pisze tenże autor, że rzeczywistość istniejąca na zewnątrz Kościoła jest jedynie zamętem i grzechem i że całą społeczność ludzką należy mierzyć jedynie chrześcijańską miarą. Müller opowiada się za takim ujęciem weekendu i niedzieli, które utrwalaloby u chrześcijan przeświadczenie, że niedziela jest umocnieniem i pogłębieniem wszystkich humanitarnych wartości zawartych w dniach kończących tydzień.³⁶

Wydaje się, że stosownym zakończeniem tej relacji mogą być słowa zawarte we wspólnym oświadczeniu biskupów Kościoła Katolickiego i Rady Kościoła Ewangelickiego z dnia 25 stycznia 1988 roku na temat świętowania niedzieli: „Starajmy się, każdy zgodnie z własnymi możliwościami, aby niedziela dla nas samych i naszego otoczenia, została dniem, jakim była od początku: dniem Pana, dniem dla ludzi, którego zadaniem jest służyć temu celowi, aby człowiek przeżył w nim swą godność i swe ostateczne przeznaczenie”³⁷.

Płock

KS. ANDRZEJ ROJEWSKI

S P R A W O Z D A N I A I W I A D O M O Ś C I

Ks. Jerzy Chmiel

VIII COLLOQUIUM BIBLICUM W WIEDNIU (1994)

W dniach 25. — 28.10.1994 r. miało miejsce w wiedeńskim domu rekolekcyjnym w Lainz VIII Colloquium biblicum, organizowane przez Österreichisches Katholisches Bibelwerk i Wydział Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wiedeńskiego. W spotkaniach tych, które odbywają się co dwa lata począwszy od 1980 r., biorą udział bibliści austriaccy oraz pochodzący z krajów sąsiednich. Wśród uczestników kolejnego już VIII Colloquium, których ogólna liczba wynosiła 61 osób, był obecny biskup pomocniczy Splitu, senior biblistów niemieckich H. Schürmann (rezydujący ciągle w Erfurcie), aktualny przewodniczący Kręgu egzegetów nowotestamentalnych obszaru języka niemieckiego (Arbeitsgemeinschaft katholischer deutschsprachiger Neutestamentler), C.-P. März (Erfurt), aktualny przewodniczący biblistów austriackich (Wissenschaftlicher Beirat des ÖKB), G. Vanoni (Mödling) oraz główny organizator wiedeńskich spotkań, J. Kremer. Biblistów polskich było obecnych 16, wśród których trzeba odnotować obecność nowego

³⁶ A. Müller, *Die Sonntagstheologie von unten*, art. cyt., s. 245.

³⁷ Unsere Verantwortung für den Sonntag. Eine gemeinsame Erklärung von Deutscher Bischofskonferenz und Rat der Evangelischen Kirche in Deutschland, veröffentlicht am 25.01.1988. Cyt. za: H. Heinz, *Sonntagshheiligung und die Christen*, art. cyt., s. 115.

prezesa polskich biblistów, ks. R. Rubinkiewicza i członka Papieskiej Komisji Biblijnej, ks. L. Stachowiaka.

Tematem Colloquium była „Wewnątrzbiblijna interpretacja słowa Bożego na przykładzie Ps 2; 8; 110 i ich wykładni w Hbr.”

Jako wprowadzenie do obrad, A. Fuchs (Linz), członek Papieskiej Komisji Biblijnej, przedstawił nowy dokument Komisji o interpretacji Pisma św. w Kościele.

O Ps 2 w kontekście ST mówił G. Hentschel (Erfurt), a interpretacją tego psalmu w Hbr zajął się N. Hohnjec (Zagrzeb). G. Stemberger, z Instytutu Judaistycznego w Wiedniu, omówił reliksturę Psalmów w pismach rabinistycznych.

Ps 8 w kontekście ST stał się przedmiotem omówienia C. Vanoniego, a ks. M. Czajkowski przedstawił interpretację tego psalmu w Hbr.

P. Chalupa (Ołomuniec) zajął się omówieniem Ps 110, a jego wykładnia w Hbr była przedmiotem wystąpienia C.-P. Märza.

Wirkungsgeschichte Psalmów 2; 8 i 110 we wczesnym judaizmie przedstawił ks. R. Rubinkiewicz.

Na zakończenie Colloquium wykład gościnny, który był wykładem otwartym, w auli Uniwersytetu Wiedeńskiego, nt. „Mesjasz i zbawienie — nowotestamentalna recepcja starotestamentalnych oczekiwań” wygłosił G. Sauer, z Wydziału Teologii Ewangelickiej. Było to wydarzeniem ekumenicznym w Wiedniu, ponieważ po raz pierwszy — jak to podkreślił J. Kremer — egzegeta ewangelicki miał wykład w Wydziale Teologii Katolickiej w Wiedniu. Stąd też na ten wykład przybył kard. F. König, który mimo swoich 89 lat trzyma się doskonale, oraz biskup pomocniczy, Krätzl.

Wydawnictwo ÖKB, któremu przewodniczy niezmordowany N. Höslinger, przygotowało katalog nowości biblijnych, z których mogli skorzystać — jak to dotąd bywało — goście zaproszeni na Colloquium.

RBL skrzętnie odnotowywał wszystkie wiedeńskie Colloquia biblica, o czym Państwu przypomina

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Michał Galas

THE 5th CONGRESS OF EUROPEAN ASSOCIATION FOR JEWISH STUDIES.

W dniach 14—18 sierpnia 1994 roku odbywał się w Kopenhadze (Dania) the 5th Congress of European Association for Jewish Studies, którego tematem przewodnim były: Jewish Studies in a New Europe. Po raz pierwszy na kongres EAJS zaproszono badaczy z krajów Europy Środkowej i Wschodniej: Rosji, Węgier, Białorusi, Estonii, Łotwy, Litwy i Polski. Obrady toczyły się w następujących sekcjach: literatura; sztuka; historia; nauki społeczne; filozofia i mistycyzm; Biblia i egzegeza; rabinizm; językoznawstwo; biblioteki — archiwa — muzea; sztuki sceniczne.

W sekcji Biblia i egzegeza wygłoszono następujące referaty: Kronholm Tryggve (Uppsala), The Commandment concerning Amalek; Davies Philip R. (Sheffield), What is a „Hidden God”?; Illman Karl-Johan (Abo), The Radicalism of Job;